

Neuronske mreže

- Agenda

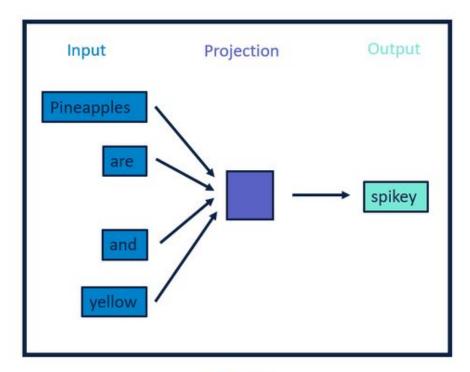
- Character-level embedding
- ELMo
- Dodatno čitanje

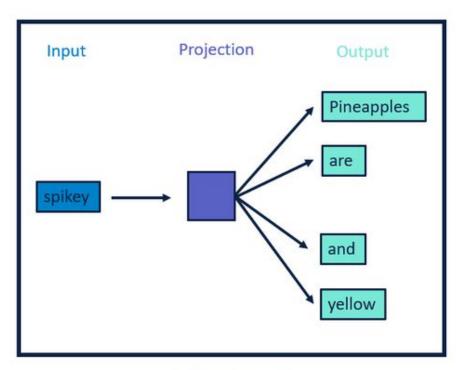
- Transfer learning u NLP-u:
  - Da li je moguće napraviti univerzalan Language model koji bi se mogao koristiti u raznim NLP (Natural Language Processing) zadacima (kao što koristimo pretrenirane VGGNet, ResNet, ...)?
  - Više pokušaja istraživanja u ovom smeru.

- RNN primer klasifikacije sekvence:
  - One-hot encoding
  - Svaka reč je imala svoj word vector, koji u sebi sadrži samo jednu jedinicu i n-1 nula, gde je n ukupan broj svih poznatih reči
  - Word vector smo dobijali tako što stavimo 1 na indeks date reči u rečniku svih poznati reči
  - Širina vektora = veličina rečnika
    - Jako loša osobina One-hot encoding-a

- RNN primer klasifikacije sekvence:
  - Da li kod one-hot encoding-a imamo informaciju o tome koliko su određene reči "slične"?
    - Ako u rečniku imamo reči ["doberman", "senka", "vernost", "dresiran"], one-hot nam neće dati informaciju o tome koje reči su potencijalno bliske.

- Word2Vec:
  - Koncept prvi put predstavljen 2013. godine
  - Ideja je u tome da se ulazni one-hot (sparse) vektori projektuju na prostor mnogo manjih dimenzija (dense prostor), u kome će sami vektori sadržavati i neke osnovne informacije o semantici koju te reči nose
  - O Dve implementacije:
    - skip-gram
    - continuous bag of words (CBOW)

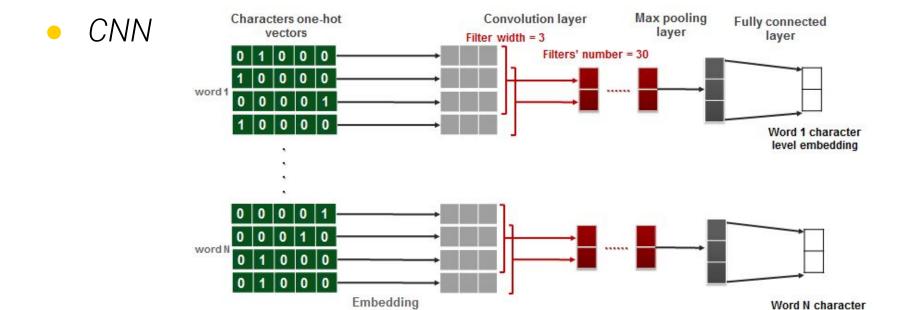
CBOW

Skip-gram

- Word2Vec:
  - Problemi (1/2):
    - Korišćenjem word embedding-a podižemo tačnost modela, pošto smo uveli semantički bogatije vektore nižeg nivoa dimenzionalnosti, u odnosu na one-hot vektore.
    - Šta ako se pojavi reč koja ne postoji u rečniku?
      - Možda nam nije poznata
      - Možda je pogrešno napisana (typo)
      - Možda se samo nalazi u drugom obliku (recimo u množini)

- Idealno bi bilo kada bi embedding gledao pojedinačna slova (karaktere) umesto kompletne reči
- Na taj način bi reči koje imaju manju morfološku promenu (jednina u množinu i slično) i dalje imale sličan embedding:
  - Ovo bi rešio i Word2Vec, ali ni on neće biti u mogućnosti ako je ta promena nepravilna i ne postoji u skupu podataka nad kojim je obučen
  - Tipičan primer su skraćenice, sleng (whatev, m8) ili typo.

- Zato uvodimo character-level embedding i pokazaćemo dva načina na koje se on može realizovati:
  - CNN
  - RNN.

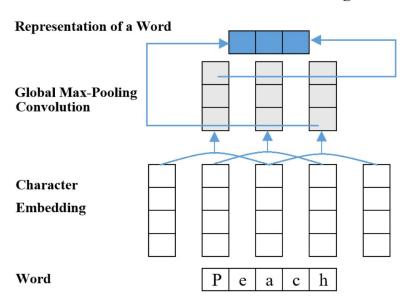

level embedding

layer

CNN

Character-level CNN-based word encoding

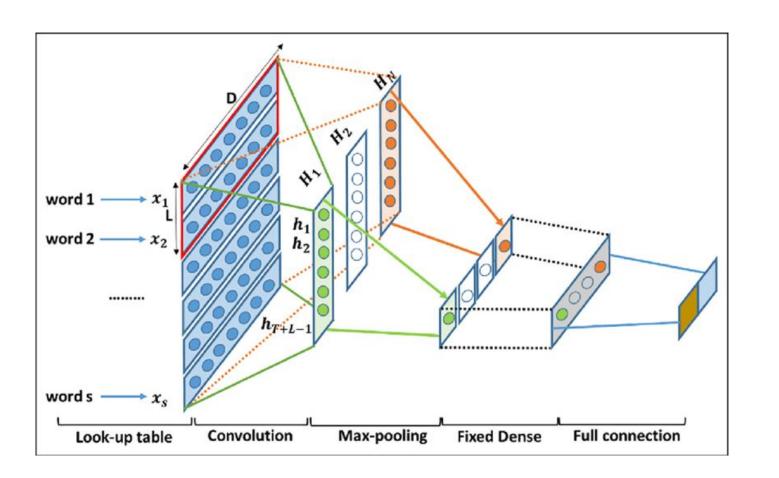

- CNN:
  - Određuje koja slova su bitna za kreiranje reči
  - o Primer u psihologiji je tipoglikemija

T1P06LIK3MIJ4

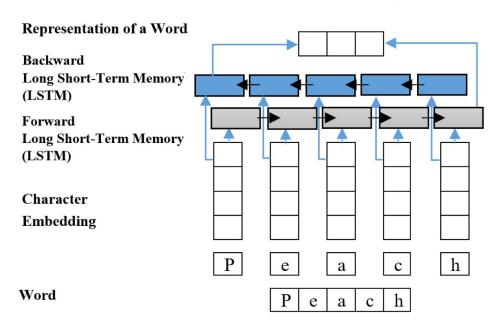
PORUK4 MOZ3 B1T1 KOMB1NOV4N4 SA BROJ3V1M4, AL1 AKO S3 M4L0 KONC3NTR1S3TE MOZ3TE SA L4K0C0M OV0 D4 PR0C1T4T3 CNN takođe može da se fokusira na slova koja su nosioci reči i da ipak napravi dobar vektor, čak i kada imamo slovne greške, zahvaljujući osobinama konvolutivnih filtera pooling sloja.

- Da li se CNN mogu koristiti za klasifikaciju celog teksta?
  - o Da.

RNN

Character-level LSTM-based word encoding

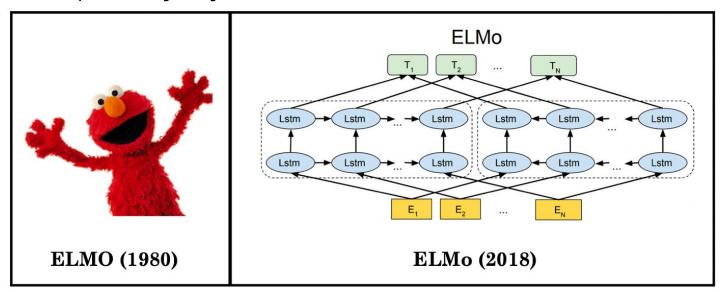
- Character-level embedding nam rešava problem kada su reči pogrešno napisane ili kada su izvedene iz svog osnovnog oblika
- On će tehnički naći zajedničke osobine (kao što je koren reči) i dati dobar embedding i kada reč ima slovnu grešku ili je u neobičnom obliku
  - Ovo je odlično za tekstove sa dosta slenga, izvedenica ili slovnih grešaka

- Character-level embedding nam ipak ne daje kontekst reči i šta ona znači
- Zato rečima moramo dati kontekst korišćenjem dodatnih modela i mehanizama.

- Word2Vec:
  - Problemi (2/2):
    - Šta u slučaju kada imamo homonime kao reči u tekstu (isto se pišu, ali imaju različitno značenje)?
      - Pas (životinja) i pas (pojas)
      - Kosa (na glavi) i kosa (linija)
      - Vredno je radio, pa je kupio radio.

- Word2Vec:
  - Problemi (2/2):
    - Šta ako reč ima slovnu grešku ili ne postoji u rečniku?
      - Do sada smo te reči obično menjali nekim predefinisanim vektorom (nula vektor ili slično) ili smo te reči izbacivali iz teksta jer Word2Vec ne zna šta će sa njima jer mu ništa ne znače.
    - Word2Vec se trenira jednom, tako se za svaku reč formira njen N-dimenzioni dense vektor
      - Ali kao što vidimo u primeru homonima, značenje reči se nekada ne može zaključiti samo na osnovu same reči, nego nam je i u runtime-u potreban kontekst.

• Prvi put objavljen u februaru 2018.

- Problem prethodnih pristupa je polysemy
  (višeznačnost) reči, odnosno reči koje se pišu na isti
  način, ali se značenje razlikuje u odnosu na kontekst u
  kome se reči nalaze:
  - I arrived at the **bank** after crossing the river.
  - I arrived at the **bank** after crossing the street.

- Osnovne osobine:
  - ELMo reprezentacija reči zavisi od celog konteksta u kome se reč koristi:
    - Ne može napraviti embedding jedne reči, nego mu treba cela rečenica za to
    - Rezultat su word vektori za svaku reč, ali su uslovljeni kontekstom (svaki put malo drugačiji word vektor)

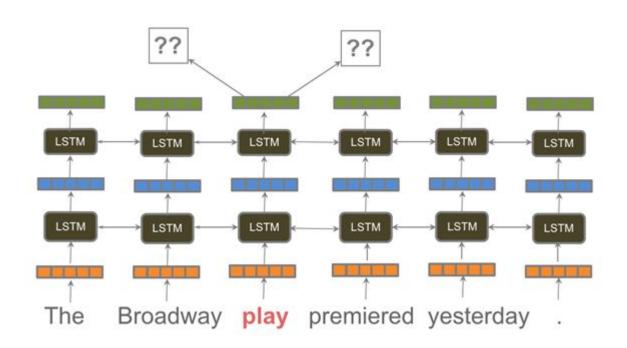
- Osnovne osobine:
  - ELMo reprezentacija kombinuje sve slojeve duboke pretrenirane neuronske mreže (nije shallow)
  - Character-based:
    - Bazira se na morfologiji i može da funkcioniše čak i za reči koje nisu ranije viđene tokom treninga - nema ih u rečniku
    - Character CNN

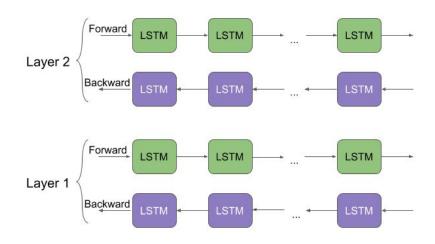

Arhitektura:

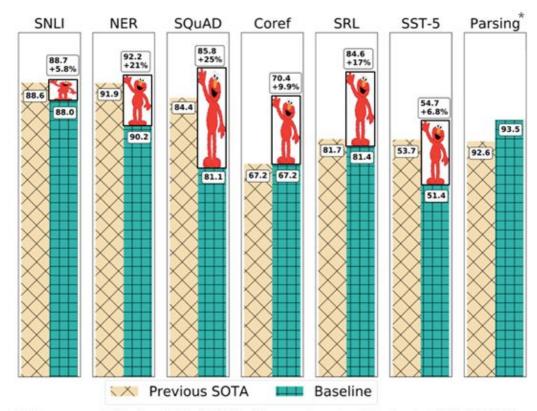
Arhitektura:

- Koristi character-level CNN da predstavi reči i ovo je ulaz u prvi BiLSTM sloj
- Forward pass sadrži informacije o samoj reči i kontekstu pre te reči (levo od nje)
- Backward pass sadrži informacije o samoj reči i kontekstu posle te reči (desno od nje)
- Ovaj par informacija (forward + backward) formira intermediate word vektore koji onda ulaze u drugi sloj BiLSTM-a
- Konačna reprezentacija reči kroz ELMo se računa kao težinska suma ulaznih word vektora i izlaznih vektora oba sloja LSTM-a.

Rezultati:

*Kitaev and Klein, ACL 2018 (see also Joshi et al., ACL 2018)

- Kako napraviti dobar embedding?
  - Zavisi koji problem rešavamo
  - Nekim problemima treba manje kompleksan pristup (manje informacija o samoj reči), a nekim problemima treba više
  - Često se u praksi koristi kombinacija više embedding-a da bi se svaka reč opisala što bolje i embedding-u se dodaju različite meta-informacije

 Word2Vec/GloVe embedding, Character-level embedding, POS (<u>Part-Of-Speech</u>) embedding, NER (<u>Named Entity</u> <u>Recognition</u>) embedding, neki embedding definition od strane domenskog eksperta (recimo da li je reč česta, da li se često pojavljuje u domenu problema), sentiment embedding itd.

ELMo vs BERT:

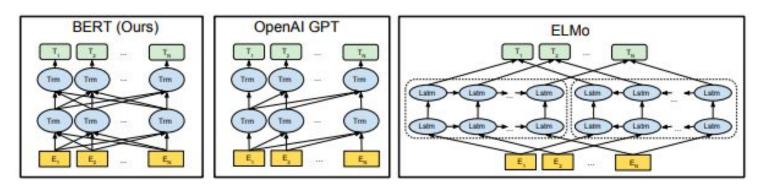

Figure 1: Differences in pre-training model architectures. BERT uses a bidirectional Transformer. OpenAI GPT uses a left-to-right Transformer. ELMo uses the concatenation of independently trained left-to-right and right-to-left LSTM to generate features for downstream tasks. Among three, only BERT representations are jointly conditioned on both left and right context in all layers.

Dodatno čitanje

— Dodatno čitanje

- Deep contextualized word representations
- Create a Strong Text Classification with the Help from ELMo

Hvala na pažnji!

Pitanja?